

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIECONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
 REDAKCJA: Za ulicą polową jedynostanową 15 (po południu: 12-13, przed południem: 9-11) w Częstochowie, ul. ALMA Nr. 2. — TELEFON Nr. 21.
 Redaktor: Jan Jędrzejowski. Właściciel: Jan Jędrzejowski. Wychowanek: Stanisław Rumszewicz. Właściciel: Stanisław Rumszewicz. Wychowanek: Stanisław Rumszewicz. Właściciel: Stanisław Rumszewicz.

Agencja: w Białym, Noworodku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 5.

Jedynie Krajowe

założ. w 1870 r.

Warszawskie Tow. Ubezpieczeń od Ognia

przyjmuje ubezpieczenia Ziemiopłodów, budynków, towarów, ruchomości domowych i fabryk. Agentura w Częstochowie ul. Najśw. Maryi Panny № 41.

BISTYDZIŃSKI I PIENKOWSKI
 Apteka w Częstochowie

ENERGEN - NERVOSIN
 pomaga się w wodzie bez opłaty
 przeciwko migotaniu
 białej głowy, zawrotom i t. p.

Nauczyciel gimnazjum, udziela lekcji i korepetycji. Wiadomość w Gołcu 754.

Zupełno paszport niemiecki wydany na nazwisko Eugeniusza Makowskiego Uprząsł się o złożenie w 1 Komisariacie 776.

Stanisław RUMSZEWICZ
 Wychowanek uniwersytetu Charkowskiego,
ADWOKAT
 w Częstochowie ul. Cerkiewna № 4 (pierwsze piętro nad biurem opiekunów dzielnicowych) Przyjmuje od 2—3 po poł. 0160—

Nauczycielka z kilkoletnią praktyką udziela lekcji i korepetycji oraz języków. Adres: ul. Teatralna № 2 mieszkania 14 771

Teatr „ODEON”

Program od soboty 30 Października do piątku 5 Listopada 1915 r.
 Dzie Sensacja! Jedyny obraz pod względem długości i niezwykłej treści Sensacja!

Tajemnica Munroe

albo KRZYŻY ŻYCIOWE

Wielki dramat sensacyjny w 7-ciu częściach z prologiem i epilogiem.

- Część 1-sza: **Prolog: Na pociągu drodze.**
- Część 2-ga: **Zbrodniaż Munroe.**
- Część 3-cia: **Pożar pociągu.**
- Część 4-ta: **Tajemnica Heleny.**
- Część 5-ta: **Profesor Dorien.**
- Część 6-ta: **Medium profesora Doriana.**
- Część 7-ma: **Rehabilitacja i Epilog**

Nie zważając na kosztowną dzierżawę obrazu **Ceny miejsc zwykłe.**

Anons: W krótkie wystawimy polski dramat: „Stodcyz Grzechu” St. Kiedrzyńskiego, w wykonaniu artystów Warszawskich.

R A D O M

Resursa Rzemieślnicza

Występy trupy Częstochowskiego Teatru Paryskiego

w repertuarze:

Kościuszkę w Petersburgu Jak liście z drzew stracone Dziesiąty pawilon WSPOMNIENIE

Reżyser T. WOŁOWSKI.

MALŻENSTWO WŁADYSŁAWA IV.

Romans historyczny.

(Dalszy ciąg).

Co do mnie, racz Wasza Królewska Mość być przekonany, że umiem ocenić i doniosłość misji: jaka mi powierzona została i zaszczyt jaki mnie spotkał, jako pośredniczkę pomiędzy moim dworem a Waszą Królewską Mością w charakterze nadzwyczajnej ambasadorowej. Jest to bez wątpienia godność nie mająca równej sobie.

Składając zatem w ręce Waszej Królewskiej Mości najdroższą oznakę połączenia się dwóch państw, śmiem na tem zakończyć moje pierwsze na dworze polskim wystąpienie.

Mowa p. Guébriant była cięsem dla p. Bregy, który jako poseł francuski winien był wystąpić pierwszy, dla tego też krótka jego przemowa do króla wywołała uśmiech na usta obecnych.

Po czym milczący król dał znak ręką zakończenia ceremonii i udał się do swoich apartamentów.

Kiedy królowa pozostała tylko jedynie z p. Guébriant, wybuchła

placzem i skargami! Jakież skandall zawołała, jakieże doznałam hańby, jakiego upokorzenia! Cały dwór widział co się stało, że król w pierwszej zaraz chwili odzielił się ode mnie, że mnie nie uznał za swoją małżonkę! Czy to tak jest rzeczywistość? Cóż się stało, co zawińałam, jakie powody skandalicznego postąpienia króla? Mów, wyjaśnij mi, istotny mój stan i położenie. Powiedz, co mi czynić pozostaje? Gdzie jesteśmy i jak żyć będziemy? Czy znajdujemy się między ucywilizowanym ludem, czy między dzikimi? Czy nie stosowniej byłoby natychmiast powrócić do Francji?

— Uspokój się Wasza Królewska Mość. Czyliż nie byłaś przygotowana na rozmaite przykrości i nieporozumienia?

— Ale nie do takiego skandalu! — krzyknęła królowa.

— Zapewne! Wszystko się przecież wyjaśni i uporządkuje. Teraz racz Wasza Królewska Mość udać się na spoczynek, którego przedewszystkiem potrzebujesz, po tak długiej podróży i po tylu wypadkach. Pozostaw to wszystko mnie jedynie. Chcę i muszę dowieść się, co nam czynić wypada, co przedsięwziąć i jakie z tego nastąpi skutki. Pozwól mi Wasza Królewska Mość przypomnieć wyrazy opiekuńczego, ducha, który przez

całą podróż powtarzał mi nieustannie dewizę biskupa Gebickiego:
 — „Chciej! Idź naprzód i panuj!”

V.

Pani Guébriant rozgościła się w apartamencie dla niej przeznaczonym, zastawszy go w należytym porządku i czystości. Damy dworskie i służba znajdowali się na stanowiskach, oczekując na rozkazy ambasadorowej, jak również wysłani z dworu warszawskiego urzędnicy i domownicy.

— Czy p. Bleranval w domu? — zapytała pani Guébriant kamerdynera, który czekał w przedpokoju.

— Wedle rozkazu pani marszałkowej, znajduje się w gabinecie przy pracy.

— Czy kto go odwiedzał?

— Było mnóstwo panów, którzy zapisali się na liście, oddalił cały arkusz panu Bleranval. Pojawił się tu nawet kamerdyner króla. Pytał się o panią marszałkową; wprowadziłem go do pana Bleranval, który miał z nim długą konferencję.

W tej chwili z gabinetu ambasadorowej wyszła siostrzennica p. Guébriant i ukloniła się zarumieniona, ujrząwszy marszałkową.

— Ach, to ty Ludwiko? — rzekła p. Guébriant. — Jeszcze nie śpiasz? Czyliż młode piśki, choć tak daleko fruwało, nie zaurzyło się wcale?

— Czciałam cioci powiedzieć do-branoc, ale ją nigdzie nie mogłam znaleźć.

— Byłaś teraz w moim gabinecie, a może panu Bleranval oświadczyłaś życzenie przepędzenia pierwszej nocy w zamku warszawskim? Ludwika jeszcze mocno nie zarumieniała się, oświadczała, że pytała go tylko o to, czy szanowna ciocia jest obecna, poczem pożegnała p. Bleranval.

— A więc dobranoc, kochane dziecię! — powiedziała pani Guébriant, całując Ludwikę. — Niech brząsk jutrzemki, co lśni na twojem czole, połączy się z wschodem poranku na niebie. Oby szczęściem był twój sen i niech słodkie jego wrażenie towarzyszy ci przez dzień cały.

Ludwika ucałowawszy ręce marszałkowej, oddaliła się.

Pani Guébriant szybko zbliżyła się do gabinetu. Drzwi od niego otworzyli jej lokaje.

Pan Bleranval, siedzący przy jednym ze stolików, skoro ujrzał ambasadorową, powstał składając niski ukłon.

— No, cóż mi powiesz p. Bleranval?

— Jestem zgnębiony, słów mi braknie!

d. c. n.

Lista pań kwestujących w „Dniach biednej działy szkół polskich“

31-go października i 1-go listopada 1915 r.

Dzielnica i biuro posterunkowe	Opiekunowie	od godz. 9 11 $\frac{1}{2}$ rano	od godz. 11 $\frac{1}{2}$ —2 po poł.	od godz. 2—4 $\frac{1}{2}$ po poł.
I Częstochówka Apteka W-go Włosińskiego ul. Kamienie.	Pp. Jezierski Władysław Miłaczewski Walenty Gertner Wilhelm Mężnicki Ludwik	P. P. Wichurzanka Kazimiera Gorczykowska Halina Frymorgen Wanda Borkowska Janina Nowosielska Marja Ludzińska Helena	P. P. Gorczykowska Halina Dawid Lucyna Gruszka Adela Dr. Tomaszewska mec. Bugajska Krskowiecka Szymkowiak	P. P. Wolska Zofja Wolska Józefa
II 3-cia Aleja z przecznicami. Apteka W-go Kozankiewiczza	Pp. Prüffer Jan Zagrodzki E. Zaremba W. Janicki J.	P. P. Zakrzewska Władysława Janicka Zofja Janicka Marja Jabłońska Marta Cisłowska Walentyna Glied Marja	P. P. Cencel Janina Stodulska Stanisława Słotwińska Marja Tokarska Cecylja Olszewska Wanda	P. P. Borkowska Janina Jakubowska Natalja Szummerówna Lilli Szummerówna Sylwia Królikowska Jadwiga
III 2-ga Aleja z przecznicami Sklep po W-ym Porósie (II Aleja 26).	Sztab Straży Ogniowej.	P. P. Celmer Jadwiga Jastrzębska Stefanja Bujnowska Helena Lewandowska Helena Snawadzka Halina Reterska Marja Fenig Zofja Pietrasiewicz Marja Hönigmann Kazimiera Malinowska Alicja	P. P. Gertnerowa mec. Mężnicka Goszczyńska Teodora Gorczykowska Lucyna Grabowska Helena Zborowska Eugenia Zborowska Elżbieta Kalicka Władysława Zielińska Helena Mąkoszewska Stanisława	P. P. Wredówna Janina Starzyńska Marja Podlewska Kazimiera Wisniewska Aleksandra Wehr Helena Dr. Kędzińska Michalska Jadwiga Allertówna Alfreda Barylska Janina
IV 1-a Aleja z przecznicami Apteka W-go Jerzmanowskiego (I Aleja 14).	Pp. Chrzanowski Stan. Podlewski Stefan Kowalewski Wł. Rudlicki Władysław	P. P. Woźniakówna Zofja Tucholska Anna Ludzińska Stefanja Będkowska Anna	P. P. Ropelewska Marja Topolska Janina Tucholska Anna Gorczykowska Tomira Wolska Zofja Dydyńska Marja	P. P. Frydecka Zofja Kittelówna Barbara Sakowska Helena Malinowska Halina
V Kościół Apteka W-go Rompańskiego Nowy Rynek.	Pp. Heine Edm. Zarembki M. Sojecki Edm. Grygoński Józef	P. P. Ludzińska Stefanja Kittelówna Barbara Janowska Marja	P. P. Będkowska Anna Wolska Józefa Ferencowicz Janina Pukszta Henryka	
VI Cmentarze na Kulach i św. Rocha.	Centrala Kasa Tow. Pożyczkowo- Oszczędnościowego Teatralna 11.			P. P. Bogucka Felicja Ziemska Władysława

Uwaga. Komitet uprzejmie prosi o punktualne przybywanie do biur posterunkowych. Asystentów zapraszają same panie kwestarki. — Panie nie zamieszczone na powyższej liście proszą się o przybycie do biur posterunkowych dla siebie dogodnych.

Uprzejmie prosimy Szanownych prenumeratorów o uregulowanie zaległej prenumeraty.

Teatr PARYSKI II Aleja 19.

Program od soboty 30 Października do wtorku 2 Listopada 1916 r. (Wszystkie)

W płomieniach WOJNY

Nadzwyczaj zajmujący dramat w 3 wielkich częściach, z czasów wojny Hiszpańsko-Amerykańskiej o wolność wyspy Kuby.

Sytuacja nie godna zazdrości (kom.)
Dwa lamparty (kom)

Polowanie na niedźwiedzie (natura)

Anons! Od wtorku 2 Listopada demonstrowany będzie dramat w 3 w. częściach **Chryzantemy**

Ceny miejsc	
Kupon w łóżko	Krasno parter
70 pf.	50 pf.
50 hal.	30 hal.
40 kop.	20 kop.

Galerja 30 pf. 40 hal. 20 kop.

botników z płacą mk. 4.80 dziennie. Do kamieniołomów na Śląsku 12 robotników, płaca od 4 mk.

Do robót kolejowych w Hannoverze 12 robotników, z płacą 45 fen. za godzinę.

Do kopalni „Charlotte“ na Górnośląsku 50 robotników i 20 górników.

Do kopalni „Hanborn“ 100 robotników i 50 górników. Warunki dobre.

Do cynkowni w Lipinach i około Bytomia 40 robotników, kowali, siusarzy i stelmach.

Prócz tego potrzeba kowali, slusarzy, maszynistów, koszykarzy, ślusarzy i innych.

Zgłaszać się należy natychmiast do biura Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd 9.

Podziękowanie.

Zarząd cechu szewskiego Karownikowi chóru, p. Mąkoszy, jak również i całemu chórowi za wykonanie podczas nabożeństw w czasie dorocznego święta cechowego, pieśni religijnych składa za naszym pośrednictwem serdeczne staropolskie „Bóg zapłać“.

Steina, handlarza przy ul. Wrzesińskiej.

Słoninę i smalec skonfiskował krakowski magistrat i umieścił w chłodni miejskiej, a resztę towarów to jest kawę i herbatę, opieczętowała policja. Spekulant nie tylko stracił ukrywane towary ale będzie jeszcze surowo ukarany aresztem, względnie grzywną w myśli przepisów o lichwie żywnościowej.

Skonfiskowane towary przywozili z ranoj przez cały dzień do chłodni miejskiej na Grzegórkach żołnierze i pacholcy miejscy.

Takich tajnych składów jest podobno więcej w Krakowie, spekulanci bowiem ukryli wielkie zapasy różnych artykułów żywnościowych, czekając, aż ceny podskoczą jeszcze bardziej w górę. W interesie ludności byłyby te wszystkie tajne magazyny zostały wykryte. Tylko w ten sposób można położyć w ręce władz niebezpieczną chciwość — jak zapamiętana krakowska — spekulacja krakowskich handlarzy, których nie zna granic.

Teatr „CORSG“

Pod dyktando W. GLOGERA.

Sobota 30 Października o godz. 8-ej po południu

Matka Szwarcenkopfa

o godzinie 6-jej wieczornem.

Meir Ezełowicz

Stosna sztuka w 4 aktach z pow. H. Orzeszkowej

Uwaga: W antrakcie będą demonstrowane na ekranie piękne obrazy. Sala ogrzana na

Niedziela 31 Października o godz. 8-ej po południu

Zemsta za mur graniczny

znakomita komedia w 3 aktach Al. Br. Frey o godzinie 6-jej wieczornem.

Meir Ezełowicz

Stosna sztuka w 4 aktach z pow. H. Orzeszkowej

Uwaga: W antrakcie będą demonstrowane na ekranie piękne obrazy. Sala ogrzana.

Postępiątek 1-go Listopada

Dzień zaduszny

czyli **Młynarz i jego córka**

Sztuka w 10 obrazach „Raupecha“

obraz 1 Duża miłość, 2 Gra na flocie, 3 Kto się w opiekę, 4 Złoty duchy, 5 Opowiadanie grabarza, 6 Widma, 7 Kuzynka grzebie w ziemi, 8 Zawzięty ojciec, 9 Śmierć skapca, 10 Pojednania.

Uwaga: W antrakcie będą demonstrowane na ekranie piękne obrazy. Sala ogrzana.

Juljusz, 278 — Stanior Marja, 274 — Serga Marjanna, 275 — Skrobek Julja, 276 — Strzelczyk Zofja, 75 — Ciuk Marjanna, 157 — Borowicz Antoni, 158 — Borkowska Marja, 45 — Otocki Stanisław, 46 — Otocko N., 24 — Agodzińska Józefa.

Listy zwrotne:
69 — Płocki Franciszek, 70 — Szwetner Dawid, 71 — Szubert Stefan, Bednarski Wojc.

Adresy w Warszawie:
10 — Andrysiak Bolesław, 11 — Pacuda Józef, 12 — Parnak Robert, 20 — Fram Caber.

Repertuar teatrów.

Niedziela 31 października.

Corso — 3 po południu „Zemsta za mur graniczny“ Al. Br. Frey (po cenach znizonych). — 6 wiecz. „Meir Ezełowicz“ Kallas — Orzeszkowej.

Paryski — obrazy kinematograficzne

Osason — obrazy kinematograficzne

Ofiary.

Na obuwie dla biednych do użycia redakcji zamiast uczty w dniu Zręczystości patrona cechu szewskiego złożyli: starszy cechu p. J. Tułocki kop. 50, F. Babczyński — 50, F. Sowała — 50, F. Dźwigalski — 50, J. Krawczyński — 50, A. Kosmala — 50, A. Dąbrowski — 30, A. Gajster — 60, A. Zosoń — 50, P. Wolek — 30, P. Prysiwicz — 50, P. Krwawnicki — 20, P. Tromski — 25, P. Siesiorski — 20, P. Kraszewski — 50, P. Dederko — 20, J. Rosa — 20, Andrzej — 30, Trzczyński — 30, Dederka — 10, Kasprzyk — 20, Łozłowski — 10, Pluciński — 10, Gwóźdź — 15, Chamerdyn — 20, Bednarski — 30, Królkowski — 20, bezimiennie po kop. 5, 8, 10, 10, 15, 20, 25, 20, 5, 20. Razem 100 kop. 8

Z bajeczek dla dorosłych dzieci.

Filozofja optymizmu: W 17 stuleciu powiedział raz pewien człowiek „kiedys będzie można porozumiewać się na odległość, między Paryżem a Wiedniem“.

Odpowiedziano mu: Błazen, marzyciel, osioł!

Także w roku 1915 byli tacy „marzyciele, błazny, takie osły“.

Ma toż Opiekę Szkolnej.

W dalszym ciągu złożyli na ręce p. Władysława Bartnika na cel częstochowskiego oddziału tow. Opieki Szkolnej, w gotówce:

Pp. W. Orzeł k. 50, J. Gil k. 20, M. Maszczyńska k. 50, Bezimienie k. 50, Bezimienne k. 15, L. Maciejewski rb. 1 k. 50, K. Chachulski k. 20, S. Ruciński rb. 1, J. Więkowski k. 30, J. Paroszkiewicz k. 50, Spółka Ogrodnicza k. 50.

Razem rb. 5 kop. 85.

Potrzeba robotników.

Biuro Komisji pośrednictwa w pracy Dojazd 9, ogłasza, iż poszukuje się:

Do koksowni w Westfalji 12 ro-

Z Krakowa.

Wykrycie spekulantów.

W Krakowie urządziła policja rewizję w Krzysztoforach, gdzie mieści się obecnie magazyn firmy spedycyjnej „Mendelsohn“. Wynik tej rewizji był nadzwyczajny; policja bowiem wykryła tam przeszło 2,400 kilogramów smalcu, przeszło 1,660 kilogramów pięknej słoniny węgierskiej, przeszło 100 kilogramów niepalonej kawy oraz wielką ilość skrzyń z herbatą. Smalec przywieziono do Krakowa jeszcze w czerwcu a słoninę w lipcu br. Ukrywane te skarby przewieźli funkcjonariusze firmy „Mendelsohn“ z dworca kolejowego do Krzysztoforów na rachunek niejakiego

Mezyszława Bolesława Hoffman rb. 50 (kwit 470).

Na biedne dzieci do uznania redakcji: Bezimienne kop. 50 (kwit 471).

Humor i Satyra.

Oczywiście.

Pani M. czyta wiadomości wojenne.

— Jaka jest różnica między fortem a fortecą? — zapytuje męża.

— Przedewszystkiem fort jest rodzaju męskiego, a forteca żeńskiego — odpowiada małżonek.

— A które z nich jest straszniejsze ze strategicznego punktu widzenia? — zapytuje jeszcze.

— Forteca, oczywiście, bo jako należąca do rodzaju żeńskiego, trudniej daje się zmusić do milczenia.

Pokój z osobnym wejściem saras do wynajęcia Teatrna 34. 777—

Zbiór kwit lombardu kasy Pożyczkowej Oszczędnościowej w 1916 773

Do wynajęcia 3 pokoje łącznie na biuro II Aleja 20. 778—

DRUKARNIA i LITOGRAFJA

F. D. Wilkoszewskiego

w Częstochowie, II Aleja № 38.

Wykonywa wszelkie roboty starannie i akuratanie po cenach możliwie niskich.